

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра журналістики та українознавства

06-10-63М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Журналістика»
спеціальності 061 «Журналістика»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з
якості ННІЕМ
протокол № 2
від 19 жовтня 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до виконання та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Супрун В. М., Дзюба М. М., Малевич Л. Д. – Рівне : НУВГП, 2021. – 17 с.

Укладачі: Супрун В. М., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства;
Дзюба М. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та українознавства;
Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та українознавства.

Відповідальна за випуск – Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та українознавства.

Керівник групи забезпечення: Супрун В. М., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства

© Дзюба М. М.,
Малевич Л. Д.,
Супрун В. М., 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	5
СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	7
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ.....	11
ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	12

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Журналістика» за спеціальністю 061 Журналістика першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра відповідно до нормативних документів Національного університету водного господарства та природокористування та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавр із присвоєнням кваліфікації бакалавра журналістики.

Кваліфікаційна робота являє собою (на вибір студента) виготовлений інформаційний продукт, інформаційну акцію або проєкт інформаційної акції, до якого додається пояснювальна записка.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми у сфері соціальних комунікацій, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має засвідчити рівень теоретичної і практичної готовності бакалаврів до роботи у ЗМІ. Вимоги до структури, змісту, обсягу і порядку захисту кваліфікаційної роботи визначаються випусковою кафедрою НУВГП на підставі чинних стандартів та вимог МОН України.

Кваліфікаційна робота бакалавра за освітньо-професійною програмою «Журналістика» згідно з навчальним планом виконується у восьмому семестрі навчання. Захист кваліфікаційної роботи відбувається на завершальному етапі навчання і є надзвичайно важливим складником освітнього процесу.

До захисту бакалаврських кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги навчального плану. Студенти, які мають академічну заборгованість з будь-якої дисципліни або з практики, до захисту робіт не допускаються.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Здобувач вищої освіти обирає тему кваліфікаційної роботи із переліку, запропонованого кафедрою журналістики та українознавства, або ж має право запропонувати власну тему з обґрунтуванням доцільності її розроблення й у визначені терміни подає заяву, написану на ім'я завідувача кафедри (в ауд. 272) для підготовки проєкту наказу ректора. Кафедра розглядає заяву студента, погоджує назву роботи, рекомендує наукового керівника і вносить тему до проєкту наказу ректора університету про затвердження тем бакалаврських робіт та їх керівників. Теми не можуть повторюватися.

Студент під час консультацій з науковим керівником уточнює об'єкт дослідження, розробляє план збирання й оброблення необхідної інформації, у тому числі під час проходження переддипломної практики.

До початку виконання кваліфікаційної роботи згідно з навчальним графіком студент має отримати завдання (*на бланку НУВГП*), затверджене завідувачем кафедри, яке одночасно містить план виконання роботи. Своєчасність написання кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти відображається керівниками у спеціальних графіках, які знаходяться на кафедрі.

Студент працює над кваліфікаційною роботою з урахуванням настанов і порад, які надають під час систематичних консультацій керівник та консультанти-практики за окремими питаннями роботи (переважно в період переддипломної практики).

Роботу варто розпочати з ознайомлення зі спеціальною літературою та з нормативними актами за обраною темою. При виконанні бакалаврської роботи студент має продемонструвати отримані під час навчання за освітньою програмою компетентності й результати навчання.

Виконану кваліфікаційну роботу потрібно перевірити на наявність плагіату відповідно до «Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти» за допомогою сервісу Unplag через систему Moodle (на навчальній платформі НУВГП).

За місяць до дати захисту відбувається процедура попереднього захисту, під час якої роботу рекомендують або не рекомендують до захисту. Оформлену за всіма вимогами роботу разом з відгуком керівника не пізніше ніж за два тижні до захисту здобувач подає на кафедру для подальшого її представлення зовнішньому рецензентові.

За три дні до захисту студент зобов'язаний подати секретареві екзаменаційної комісії зшити пояснювальну записку до кваліфікаційної роботи бакалавра з необхідними підписами (власним, керівника і консультантів, завідувача кафедри), рецензію (на бланку НУВГП) та засвідчену в деканаті залікову книжку.

Кваліфікаційну роботу захищають публічно перед екзаменаційною комісією (ЕК). Висновки ЕК є підставою для видачі диплома бакалавра, у якому вказується оцінка за виконання та захист кваліфікаційної роботи.

Для керівництва виконанням здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи призначається керівник з числа викладачів випускової кафедри, завданням якого є:

сформувати завдання на кваліфікаційну роботу, що затверджується завідувачем кафедри;

консультувати здобувача вищої освіти в процесі виконання роботи;

ознайомлювати з правилами оформлення роботи;

надавати письмовий відгук про роботу у формі подання голові екзаменаційної комісії із захисту кваліфікаційної роботи та звіт про перевірку роботи на плагіат.

СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна бакалаврська робота є прикладною, суть її полягає у виконанні студентом творчого проєкту. Усю роботу варто поділити на частини:

- 1) пояснювальна записка;
- 2) список використаної літератури;
- 3) документація;
- 4) проєкт.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА (10–20 сторінок) має складатися з підрозділів.

1.1. *Теоретична база.* У цьому підрозділі студент визначає актуальність роботи, доцільність використання запропонованого до захисту типу, жанру, формату, сегменту мовлення; подає огляд наукових розвідок, літератури, джерел дослідження з обраної теми (якщо дослідників досить велика кількість, то можна подавати лише перелік авторів (в алфавітному порядку), аналіз кращих зразків подібних творчих проєктів, які успішно функціують у сучасному медіа-просторі.

1.2. *Обґрунтування проєкту* має містити коротку анотацію роботи, розповідь про методику роботи автора над матеріалами, тобто розкриття творчої лабораторії; визначення новизни для аудиторії.

1.3. *Мета і завдання роботи.* Автор формулює мету творчого проєкту з огляду на те, чим він може зацікавити потенційного споживача медіапродукту, чи сприятиме він розв'язанню тієї чи іншої суспільно значущої проблеми. Мету треба формулювати стисло, без розгорнутих пояснень. Після визначення мети треба вказати завдання (орієнтовно 3–4), які ставив перед собою автор проєкту для досягнення поставленої мети, розкриття теми. Важливо визначити об'єкт і предмет прикладної кваліфікаційної роботи. Об'єкт – певна частина дійсності – досить конкретний предмет чи явище, на яке спрямована наукова діяльність дослідника з метою пізнання його суті, закономірностей розвитку і можливостей використання в практичній діяльності. Предмет – причини виникнення процесу

або явища (об'єкта), закономірності його розвитку, різноманітні властивості, якості тощо.

1.4. *Специфіка аудиторії.* Автор характеризує аудиторію, на яку зорієнтований медіапродукт. Потрібно окреслити специфіку потенційної аудиторії, наприклад, вікові особливості (для дітей, підлітків тощо), гендерні, соціальні, географічні, професійні та ін. особливості аудиторії, для якої призначено медіапродукт.

1.5. *Технічні й програмні засоби.* Варто описати особливості використання відео-, аудіо-, фото-, комп'ютерної техніки; специфіка організації процесу виробництва творчого проєкту, детальна характеристика програмного забезпечення.

1.6. *Сфера застосування.* Зазначається можливість представлення творчого проєкту в межах якогось із видів ЗМІ (якщо, наприклад, телефільм вже транслювався в ефірі, чи був розміщений в мережі інтернет, вказати де і коли, зробити покликання). Закцентувати увагу на практичному значенні проєкту.

1.7. *Висновки* – завершальний складник Пояснювальної записки, у яких автор підбиває підсумки щодо проведеної роботи.

II. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список використаної літератури повинен складатися з переліку наукової, науково-популярної літератури, публікацій у періодичній пресі й інтернет-джерел, які сприяли підготовці бакалаврського проєкту.

Список використаної літератури розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або першого слова назви роботи. Обов'язково потрібно дотримуватися єдиних правил бібліографічного опису. Іншомовні джерела подають вкінці списку також в алфавітному порядку (окремої нумерації вони не потребують, їх приєднують до загальної).

III. ДОКУМЕНТАЦІЯ

Після теоретичної частини автор проєкту долучає матеріали, які супроводжували виготовлення продукту, наприклад, інформаційний кейс: сценарна заявка, план

виробництва твору, поєпізодний сценарій чи сценарний документ відповідно до обраного жанру/формату, режисерську експлікацію (трітмент), текст титрів на початок, або ж оригінал-макет номера журналу, тексти власних публікацій і под.).

IV. ПРОЄКТ

Творча частина становить невід'ємний складник дипломного проєкту і може бути виконана в усталених чи гібридних жанрах/форматах, а також мати високий ступінь інноваційності:

- розмовні телевізійні формати (відеоблог, авторське ток-шоу, авторське інтерв'ю з додатковим відеорядом);
- інформаційні телевізійні формати (інформаційна програма, репортаж);
- аналітичні телевізійні формати (багатокомпонентний тележурнал, розслідування, огляд);
- художньо-публіцистичні формати (замальовка, малюнок, документальний);
- інформаційні радіожанри (радіоповідомлення, радіозвіт, радіоінтерв'ю, радіорепортаж, радіовиступ, радіоогляд преси);
- аналітичні радіожанри (радіокоментар, радіобесіда, радіоогляд);
- художньо-публіцистичні радіожанри (радіонарис, радіофейлетон, радіокомпозиція, радіофільм, радіодрама);
- інтерактивні форми радіожанрів (подається як аудіозапис);
- проєкт друкованого ЗМІ (газета, журнал, альманах) чи його електронної версії;
- інтернет та СММ-журналістика (інформаційний сайт, відео-кейс до інтернет-порталу, лонгриди з елементами відео тощо).

У творчій частині передбачено високий ступінь авторства, а відтак наявність автора в кадрі чи за кадром. Компілятивна частина (відеокомпіляція), що складається із запозичених з інших джерел матеріалів, не повинна перебільшувати 10-15 відсотків загального обсягу аудіовізуального твору.

Твір повинен мати якість, достатню для публічного сповіщення. Звук та відео повинні відповідати вимогам трансляції, бути чіткими, зрозумілими, якщо інше не дозволяється форматом. Музичний супровід твору повинен бути авторським або запозиченим з відкритих баз. Твір має містити титри – вхідні, на синхронах, інформаційні та фінальні.

Хронометраж та кількість творів корелюється залежно від жанру/формату, рекомендована загальна тривалість від 10 до 30 хвилин.

Здобувач вищої освіти повинен виконати всі етапи створення твору як-от:

- пошук та обґрунтування теми, ідеї, жанру/формату, написання сценарної заявки;
- опрацювання джерел, формування інформаційного кейсу;
- планування виготовлення твору від задуму до презентації, написання плану;
- пошуки сценарного ходу та формування композиції, відповідно до вимог драматургії, написання поєпізодного сценарію;
- вибір візуального стилю твору, пошуки образів героїв чи явища-проблеми, написання короткого режисерського сценарію (трітмента);
- проведення зйомки твору з використанням необхідних технічних засобів та прийомів, запис якісного звуку;
- перегляд відзнятого матеріалу та складання монтажного плану, за необхідності, залучення компілятивного матеріалу;
- монтаж повної версії твору та, за необхідності, монтаж демонстраційної дипломної версії твору (тизер).

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Кваліфікаційну роботу друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Текст набирають через міжрядковий інтервал 1,5 без переносів, вирівнюють за шириною (однаково з лівого та правого боку). Шрифт – Times New Roman, 14 кегель. Поля повинні бути таких розмірів: ліве – 3 см, праве – 1,5 см, верхнє і нижнє поле – 2 см. Аркуші обов'язково брошуруються.

Робота виконується державною мовою. Кожну структурну частину роботи потрібно розпочинати з нової сторінки. Нумерацію сторінок здійснюють арабськими цифрами у правій верхній частині сторінки без крапки.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш (Додаток А), який включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки на титулі не ставлять (починають з цифри 2, де буде розміщено ЗМІСТ (Додаток Б).

Розділи нумерують римськими цифрами, підрозділи, малюнки, таблиці – арабськими цифрами без знака №. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 2.3. (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку подається заголовок підрозділу. Такі структурні частини, як Пояснювальна записка; Специфікація роботи; Список використаної літератури; Документація; Додатки (за потреби) варто вирівнювати по центру рядка.

Заголовки структурних елементів дослідження великими літерами та виділяють насиченим накресленням. Назви підрозділів друкують маленькими літерами (за винятком першої великої) та виділяють лише насиченим накресленням. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, то їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком і текстом не роблять. Відстань між підрозділами в межах одного розділу повинна дорівнювати 3–4 інтервали.

Ілюстрації (фотографії, схеми, графіки, карти і таблиці) бажано подавати в додатках. Якщо є необхідність подати ілюстрації в роботі, то це потрібно робити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними. Текст у таблиці варто друкувати кеглем 12 з одинарним інтервалом. Цитування та посилання на використані джерела.

На всі таблиці, ілюстрації тощо, які містяться в додатках, також повинні бути відповідні покликання в тексті роботи.

Для підтвердження власних аргументів покликанням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору варто наводити цитати.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки.

У теоретичній частині роботи стиль викладу має бути науковим. Потрібно остерігатися введення у виклад матеріалу дрібниць і навіть значних фактів, якщо вони не стосуються теми, хоча й можуть бути досить цікавими. Якщо у роботі використано значну кількість назв видань, то можна сформуванати і подати список скорочень (наприклад, ТС – «Трибуна студента», УП – «Українська правда»). Потрібно уникати конструкцій, властивих розмовному стилю, довгих складних речень, складних наукових термінів.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Здобувач вищої освіти допускається до захисту кваліфікаційної роботи, якщо він успішно завершив теоретичний

курс навчання, якщо його кваліфікаційна робота пройшла попередній захист на засіданні випускової кафедри та перевірку на плагіат, за наявності кваліфікаційної роботи, підписаної керівником та завідувачем кафедри, письмового відгуку керівника та письмової рецензії на кваліфікаційну роботу.

Захист кваліфікаційних робіт відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії державною мовою. Рішення про допуск до захисту кваліфікаційної роботи іноземною мовою до початку роботи ЕК приймає випускова кафедра за заявою студента.

Вступне слово студентів варто підготувати заздалегідь у формі виступу, в якому доцільно висвітлити такі питання: обґрунтування актуальності теми; мета, завдання, джерела фактів; елементи новизни; технічні, програмні засоби тощо. Після цього перейти до представлення творчого проекту, вказати на труднощі, з якими довелося зіткнутися, зробити висновки.

Для того, щоб присутні краще сприймали матеріал, бажано виступ перед ЕК проілюструвати у вигляді презентації, виконаної у програмі Microsoft PowerPoint (до 10 слайдів).

Після завершення доповіді студентів-доповідачу ставлять запитання. Під час захисту роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі зауваження членів ЕК і рецензента.

При проведенні захисту кваліфікаційної роботи кожний член ЕК оцінює якість атестаційної роботи та якість її захисту згідно з критеріями оцінювання за 100-бальною шкалою. Після закінчення захисту на закритому засіданні ЕК рахують середній бал оцінок членів комісії, переводять в оцінку за національною шкалою оцінювання та вносять до протоколу.

Рішення ЕК про оцінку результатів захисту кваліфікаційних робіт, а також про видачу випускникам дипломів голова ЕК оголошує студентам у день захисту.

Студентів, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, рішенням ЕК присвоюється кваліфікація бакалавра журналістики та видається документ про освіту (диплом).

Студента, який за результатами атестації отримав незадовільну оцінку або неатестований з інших причин, відраховують з університету. Повторне проведення атестації здобувачів вищої освіти з метою підвищення оцінки не допускається.

Засідання ЕК мають відкритий характер. У засіданнях ЕК можуть брати участь керівники робіт, викладачі кафедри, запрошені, охочі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Інформація та документація.

2. Актуальні проблеми медіапростору : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 09 квітня 2020 р.). К. : Інститут журналістики, 2020. 224 с.
3. Габор Н. Журналістська освіта епохи WEB.3.0: дослідження, новітні навички, спроби перезавантаження. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика. 2018. №43. С.273–279.
4. Губенко Д. Методологія медіа-досліджень. URL: <http://uk.wikibooks.org> (дата звернення 19.10.2021).
5. Довідник офіційного опонента. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань експертизи дисертаційних досліджень / Упорядник Ю. І. Цеков. 3-є вид., випр. і доповн. К. : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», видавництво «Толока», 2010. 64 с.
6. Методичні рекомендації до підготовки прикладних бакалаврських кваліфікаційних робіт для студентів спеціальності 061 Журналістика денної/заочної форми навчання / Гандзюк В. О. К. : КУБГ, 2020. 26 с.
7. Михайлин І. Л. Науково-дослідна робота студента з журналістики : методичні матеріали для студентів із спеціальності «Журналістика» / 2-е вид., випр. і допов. Х. : Харківське історико-філологічне товариство, 2010. 92 с.
8. Мокін Б. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посібник. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
9. Рассоха І. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень. Х. : ХНАМГ, 2011. 76 с.
10. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 6-те вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2008. 310 с.

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки дипломної роботи

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра журналістики та українознавства

**ЦИКЛ СЮЖЕТІВ
ПРО ДЕРЖАВНУ ПРОГРАМУ «ВЕЛИКЕ БУДІВНИЦТВО»**

Бакалаврська кваліфікаційна робота
студентки групи ЖУР-41
галузі знань 061 Журналістика
ОПП «Журналістика»
Любченко Стефанії Сергіївни

Науковий керівник – Мельник О.О.,
доцент, кандидат наук із
соціальних комунікацій

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії
Члени комісії:

Рівне 2021

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	00
1.1. Теоретична база.....	00
1.2. Обґрунтування проекту.....	00
1.3. Мета і завдання роботи.....	00
1.4. Джерела фактів.....	00
1.5. Специфіка аудиторії.....	00
1.6. Технічні і програмні засоби.....	00
1.7. Сфера застосування.....	00
1.8. Висновки.....	00
II. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	00
III. ДОКУМЕНТАЦІЯ.....	00
IV . ПРОЄКТ	00